

SENSORVEILEDNING

EKSAMEN STV1200

HØSTEN 2021

Sensuren skal relateres til følgende læringsmål:

Kunnskaper

Du skal:

- bli kjent med grunntrekkene i statssystemet og forhold som kan bidra til endring eller stabilitet i dette systemet
- lære om hvordan den enkelte stat utformer sin politikk overfor andre stater
- få innsikt i makt-, konflikt- og samarbeidsaspekter ved forholdet mellom stater
- bli kjent med oppbygningen av internasjonale organisasjoner som FN, EU og NATO og hvordan slike organisasjoner under gitte betingelser kan påvirke staters atferd
- få en innføring i internasjonal politisk økonomi, bl. a. om det internasjonale handels-, valuta- og finanssystemet
- bli kjent med sentrale problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, migrasjon og internasjonalt samarbeid om klima- og helseutfordringer

Ferdigheter

Du skal:

- kunne definere og bruke sentrale begreper innen internasjonal politikk
- kunne sammenlikne ulike saksområder langs dimensjoner som konflikt, samarbeid og integrasjon, og forklare eventuelle forskjeller mellom disse
- kunne vurdere betydningen av andre aktører enn stater (som transnasjonale selskaper og miljøorganisasjoner), herunder hvordan de påvirker internasjonal politikk
- kunne beskrive viktige internasjonale samarbeidsordninger, forklare måten de virker på og påpeke styrker og svakheter i deres struktur

Generell kompetanse

Du får trening i å:

- anvende teoretisk og begrepsmessig kunnskap om internasjonal politikk
- sammenlikne ulike tilnærminger
- vurdere andres framstillinger og analyser

Karaktersetting skal være i tråd med følgende beskrivelse av karakterene:

Karakter	Generell kvalitativ beskrivelse (UHR/UiO)	Fagspesifikk beskrivelse: Bacheloremner i statsvitenskap
A Fremragende	Fremragende presentasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.	Kandidaten behersker pensum på en fremragende måte. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes svært sikkert, selvstendig og reflektert ved drøfting av faglige problemstillinger. Korrekt bruk av kilder og referanser.
B Meget god	Meget god prestasjon Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten behersker pensum meget godt. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes meget sikkert, selvstendig og reflektert ved drøfting av faglige problemstillinger. Korrekt bruk av kilder og referanser.
C God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.	Kandidaten behersker pensum godt. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes sikkert og selvstendig ved drøfting av faglige problemstillinger. I hovedsak korrekt bruk av kilder og referanser.
D Brukbar	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten har ufullstendige pensumkunnskaper. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes ujevnt. Visse mangler når det gjelder bruk av kilder og referanser.
E Til- strekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten har klart mangelfulle pensumkunnskaper. Vesentlige feil eller mangler når det gjelder anvendelse av begreper, teorier og empirisk kunnskap. Viser også svak forståelse ved drøfting av faglige problemstillinger.
F Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten behersker selv ikke elementære deler av pensum. Store hull i kunnskapen eller feilaktig gjengivelse og anvendelse av sentrale begreper og teorier.

MERK: Skoleeksamen hjemme!

På grunn av smittesituasjonen arrangeres den såkalte skoleeksamensdelen hjemme. Studentene logger seg inn på angitt tidspunkt og leverer i Inspira i løpet av de angitte timene. Dette medfører at de har tilgang til pensumbøker, andre bøker, internett og egne filer på egen pc, med notater o.l.

For evalueringen av skoleeksamen innebærer dette at rene faktakunnskap ikke i seg selv kan tillegges særlig vekt, siden denne lar seg lett hente fram mens eksamen pågår. Derimot, kan måten fakta gjengis på vektlegges, og naturligvis graden av systematikk, stringens og analytisk kraft i bruken av fakta i besvarelsene. Drøftingselementene i de ulike oppgavene er i mindre grad berørt av den aktuelle situasjonen.

SPESIFIKKE RETNINGSLINJER Høsten 2021

Oppgave 1 teller 60%, oppgave 2 teller 40%. Kandidatene skal besvare ett av alternativene (A-C) under oppgave 1, og tre av fem spørsmål (D-H) under oppgave 2.

Oppgave 1: Essay (Langsvar) – besvar et av alternativene

A: Utenrikspolitikk

Gjør kort rede for Allison's tre modeller for utenrikspolitiske beslutningsprosesser. Diskuter i hvilken grad de ulike modellens forklaringskraft (empiriske gyldighet) kan påvirkes av egenskaper ved (i) den aktuelle beslutningssituasjonen, (ii) egenskaper ved det politiske systemet i landet og (iii) individuelle egenskaper ved statslederen(e).

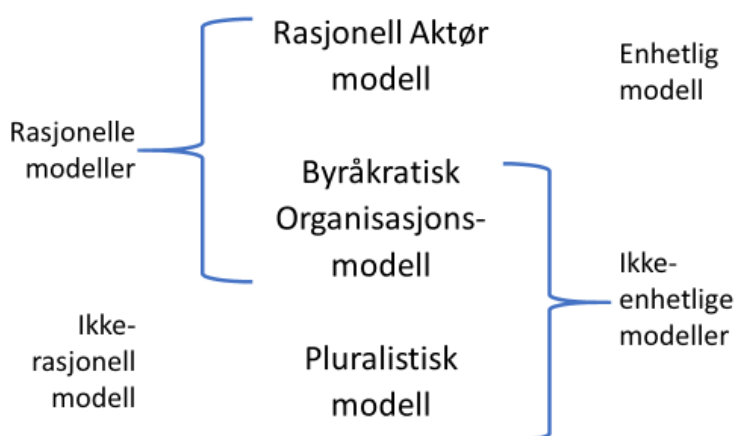
I år er Allison's artikkel fra 1969 satt på pensum. Den første redegjørelsesdelen er derfor i utgangspunktet enkel. Allison's tekst er imidlertid ikke uten videre så lett tilgjengelig. Det forventes at kandidatene kan gi en konsentrert redegjørelse for de sentrale elementene i de tre modellene.

Her er stikkord fra artikkelen:

	Rational Policy	Organizational Process	Bureaucratic Politics
Policy:	as National Choice	as Organizational Output	as Political Outcome
Key Actor:	Nation or Government	Organizations	Players in Positions
The Problem:	Response to strategic problem	Factored Problems and Fractionated Power	Parochial Priorities, Perceptions and Issues
Action:	Rational Choice	Organizational Output	Bargaining Games

På forelesningene er et par forenklinger forsøkt brukt for å illustrere forskjellen mellom modellene. Kandidatene kan tenkes å referere også til disse.

Modellene / «conceptual lenses»

Utenrikspolitik: beslutningsmodeller

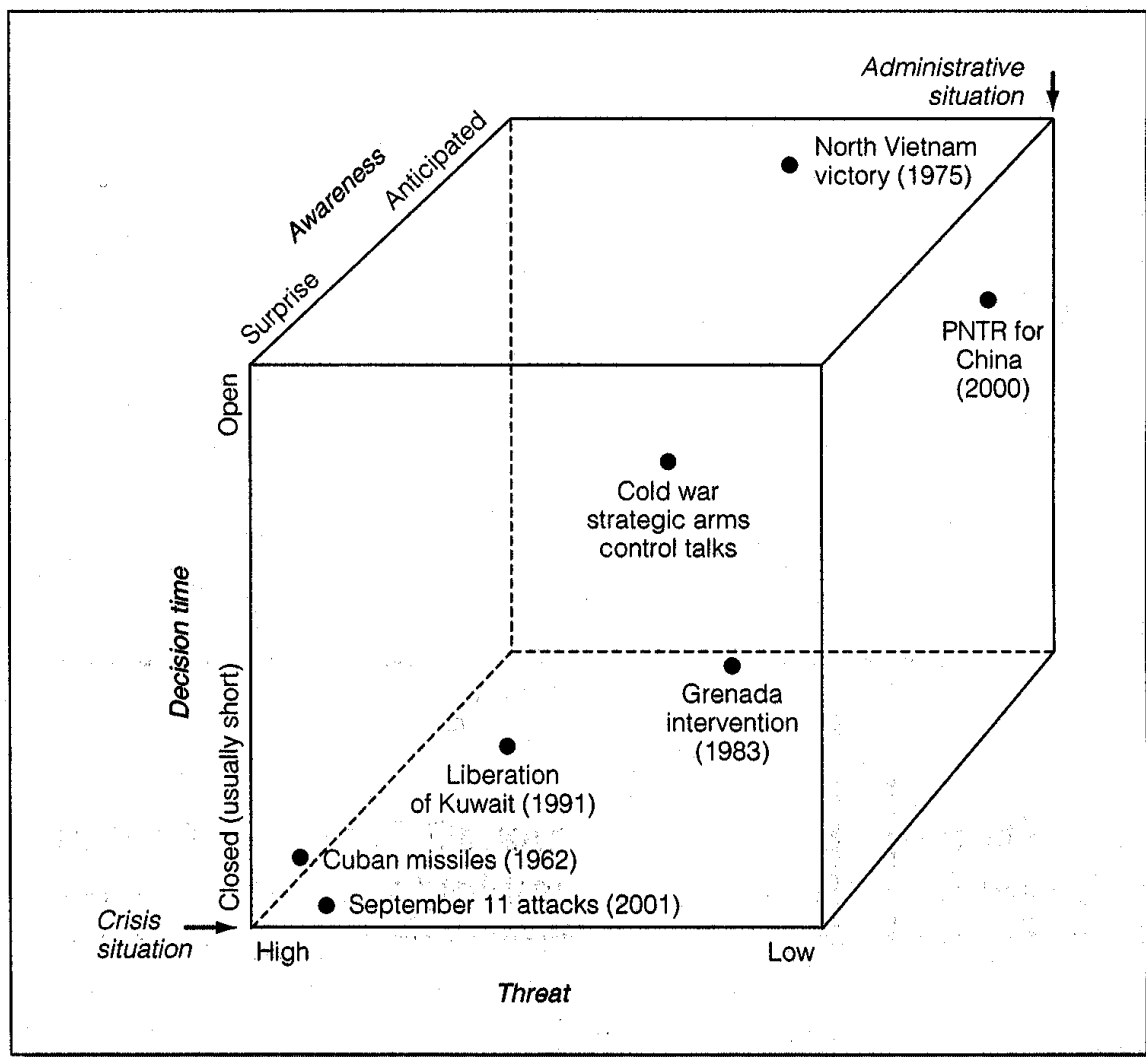
	Rasjonalitet	Organisasjon	Forhandling	Garbage Can
- Deltakere	Få, definert	Få, definert	Mange, ofte definert	Udefinert
- Mål	Nytte-maksimerende	Tilfredsstillende	Motstridende uavklarte	Uklare ustabile
- Innflytelse	Nytte/kostnads-kalkyle	Etablerte rutiner	Taktikk	Flaks

Merk at Carbage Can ikke er del av pensum, men tatt med for å illustrere en enda «løser» beslutningsmodell.

Beskrivelsen av modellene kan selvsagt gjøres godt eller dårlig, selv om kandidatene har tilgang til artikkelen og egne notater. Den kan allikevel ikke utgjøre en vesentlig del av vurderingen. Det viktigste elementet i denne oppgaven er selvsagt diskusjonsspørsmålet. Dette er tenkt som en kontrastering av Allison's 'stiliserte' modeller og den massive empiriske fremstillingen i Grieco mfl. Dette springer ut av hvordan Grieco mfl. bevisst unnlater å legge Allison's modeller til grunn for sin fremstilling, med følgende begrunnelse: "Although Allison's models have become a standard way to use the levels of analysis to study foreign policy, his framework does not take into account dynamics that reside within a country's society, such as interest groups and public opinion, that might also influence foreign policy, and they do not examine factors that operate at the level of the personal history or psychology of decision makers." (s.124). Deretter følger 20 sider hvor denne observasjonen følges opp med empirisk observasjoner og analytisk diskusjon som delvis er parallell til Allison, men også kontekstualiserer modellene, bringer inn betydningen av interessegrupper og offentlig opinion.

I oppgaveteksten er det brukt litt videre kategorier slik at kandidatene har litt handlingsrom med hensyn til hvilke faktorer de velger å vektlegge. Det burde være mer enn nok stoff å hente fra kapittel 4 i Grieco mfl. Det er drøftingens analytiske kvaliteter som må ligge til grunn for evalueringen.

Punktet med beslutningssituasjon kan muligens være en liten utfordring. Tanken er å henlede oppmerksomheten på egenskaper ved saken eller situasjonen beslutningsprosessen dreier seg om. Dette er i mindre grad fokusert hos Allison og Grieco mfl. Sistnevnte har dog et avsnitt om eksterne sjokk, s.143-145. På forelesningene er Charles Hermanns krisekube presentert (se neste side), men denne er ikke pensum. Claes og Førland har imidlertid i sin pensumbok en anvendelse av Hermanns krisekube i kapittelet om EUs forhold til omverdenen. Det bør gi uttelling dersom noen av kandidatene kopler inn enten kuben i seg selv eller Claes og Førlands anvendelse av den, og så gjennom en diskusjon av de tre dimensjonene knytter dette an til Allison's modeller.

B: EU

Hvordan påvirkes medlemslandene av beslutninger og beslutningsprosesser i EUs institusjoner (felleskapsorganer)? I hvilken grad og hvorfor varierer denne påvirkningen mellom ulike saksområder?

Denne oppgaven er en variant av en oppgave som har vært gitt tidligere. Den første delen av oppgaven må anses som den empiriske hoveddelen. Oppgaven var ment rettet inn mot kapittel 8 hos Claes og Førland som har tittelen: 'Hvordan påvirker EU medlemslandene?' Dette kapittelet har tre deler (se under) og besvarelsene kan tenkes bygget opp på tilsvarende måte. Som det fremgår av innledningen til kapittelet rettes blikket mot de nasjonale politiske konsekvensene i medlemslandene, av de beslutninger og de politiske prosesser som skjer i EUs institusjoner. Kapittelet knyttes til begrepet europeisering som er diskutert i kapittel 2. Europeisering kan forstås som endring i nasjonal politikk som skyldes beslutninger eller beslutningsprosesser i EU og fremstår derfor som et sentralt i besvarelsen. I boka skilles det tydelig mellom integrasjon og europeisering, et skille som ikke er like klart i forskningslitteraturen på området. Ensidige drøftinger av integrasjon, altså hvordan medlemslandene overfører suverenitet til fellesskapsorganene, bør i seg selv ikke gi uttelling, men

siden integrasjon har en viss relevans for den siste delen av oppgaven er det ikke unaturlig at det nevnes også her.

Påvirkningen fra EU kan ha betydning for nasjonal politikk på ulike nivåer. For det første kan EU påvirke grunnleggende trekk eller strukturer i det nasjonale politiske system. For det andre kan EU påvirke hvem som tar politiske beslutninger og måten det gjøres på. For det tredje kan EU påvirke innholdet i politiske beslutninger. På engelsk skiller vi mellom disse tre ved begrepene: polity, politics og policy. Om studentene velger alle disse tre, eller fokuserer ett eller to av dem er helt opp til studentene og ulike avgrensninger i seg selv ikke avgjørende for kvaliteten på besvarelsen.

EU og det nasjonale politiske system. I dette avsnittet diskuteres det i pensum konsekvensene for medlemslandene av etableringen av et føderalt nivå i EU. Dette kan gjerne ses i lys av diskusjonen om i hvilken grad EU har føderale trekk i kapittel 1 (side 15-21). En slik utvikling vil naturligvis ha betydelige konsekvenser for medlemslandenes konstitusjoner og grunnleggende trekk ved de respektive lands politiske system. Her diskuteres også forholdet mellom nasjonale myndigheter og regioner i lys av en slik føderalisering.

EU og nasjonale politiske institusjoner. Dette avsnittet dreier omkring to figurer hvor først det nasjonale politiske beslutningssystemet beskrives med en kopling mellom samfunns- og statsnivå med to kanaler, i statsvitenskapelig litteratur kjent som den korporative og den numeriske kanal. Statsnivået produserer så lovgivning som borgerne bindes av, deretter en tilsvarende figur med EU-nivået som en påbygning på dette. Muligens velger noen studenter å gjengi figurene eller forsøke å gjøre det. Poenget imidlertid at studentene viser hvordan nasjonale og EU institusjonene er koplet sammen. En ren beskrivelse av nasjonale- eller EU institusjoner er ikke tilstrekkelig for å fange opp dette elementet. Det er koplingen som er poenget.

EU og innholdet i nasjonal politikk. Dette avsnittet er det som tettes følger opp begrepet europeisering. Som det står i innledningen til avsnittet: 'I dette avsnittet skal vi vende blikket mot hvordan vedtak på EU-nivå blir omdannet til nasjonal politikk' (s. 193). Her skiller det mellom (i) juridisk påvirkning, (ii) EUs betydning for nasjonale aktørers interesser og (iii) forming av ideer. Den juridiske følger av forpliktelsen medlemslandene har til å gjøre EUs vedtak til del av nasjonal lovgivning. Betydningen for interesser kan virke både på statsnivå og samfunnsnivå. Dette gjelder også formingen av ideer, men legger pensum størst vekt på statsnivået.

Den andre delen er ment å bestå av en selvstendig refleksjon om hvordan disse mekanismene varierer mellom ulike saksfelt. En mulig innfallsvinkel er å vende tilbake til kapittel 1, hvor kompetansedelingen mellom EUs institusjoner og medlemslandene er diskutert (s.19-21). Kandidatene kan imidlertid finne andre relevante måter å angripe denne drøftingen. Her er det graden av selvstendig refleksjon som er det primære grunnlaget for evalueringen.

En ren generell beskrivelse og diskusjon omkring EUs institusjoner, integrasjonsprosess mer allment og kompetansedelingen, er ikke en tilfredsstillende besvarelse. Men dersom studentene gjennom en mer generell og/eller beskrivende innfallsvinkel får fram noen av de samme poengene som her er angitt, er det rimelig å betrakte det som en fullgod måte å løse oppgaven på, selv om altså ikke Claes og Førlands utlegning og disposisjon i kapittel 8 ligger til grunn.

C: Årsaker til krig

Gjør kort rede for noen sentrale årsaker til krig på ulike analysenivåer: individ, stat og system. Diskuter hva som er årsaken(e) til reduksjonen i omfanget av mellomstatlig krig etter 1950 og på hvilket analysenivå disse befinner seg?

Mens de to første oppgave til en viss grad krever sammenstilling av ulike pensumbiter og en selvstendig drøfting, er denne oppgave i sin helhet relatert til kapittel 6 i Grieco mfl. som har tittelen «War and its Causes». Kapittelet er organisert langs analysenivåene, så alle som har lest dette kapittelet og eventuelt gjort seg noen notater bør være i stand til å gi en presis redegjørelse for de tre kategoriene av årsaksforklaringer. På forelesningene er følgende oppsummering av dette brukt, samtidig som årsakene er presentert ved å knytte an til de teoretiske perspektivene:

Årsaker til krig: Analysenivå (Grieco s. 210-224)

- Individnivå:
 - Feiloppfatninger
 - Stress i krisesituasjoner
 - Gruppetenking, motargumenter kommer ikke opp i dagen
 - Over-optimistiske ledere, antar at krigen kan vinnes lett og raskt
- Statsnivå:
 - Økonomisk system – marxistisk argument
 - Institusjonelle begrensninger på statsledere
 - Politisk system
 - Det Militær-industrielle kompleks
 - Nasjonalisme
 - Land med likestilling mellom kjønn synes å ha mindre militære konflikter med andre stater
- Internasjonale system nivå:
 - Anarkiet gjør det vanskelig å:
 - avdekke statenes maktressurser og deres sanne interesser og preferanser
 - binde statene til å overholde avtaler og kun bruke ikke-voideige maktmidler

Årsaker til krig: Perspektiver

- Realisme
 - Anarkiet i det internasjonale systemer gjør at krig lettere bryter ut.
 - Ubalanse og endringer i maktfordelingen i systemet kan utløse krig. Jfr. Tukydid's felle.
- Liberalisme
 - Fravær av demokratiske verdier
 - Fravær av gjensidig avhengighet
 - Fravær av felles institusjoner
- Konstruktivisme
 - Aggressiv identitet i landet eller statsledelsen
 - Motstridende identiteter
 - Krigshissende ideer

Kandidatene kan komme til å gjøre bruk av begge disse. Det må anses helt i orden, men å utelate analysenivået og kun holde seg til perspektivene vil ikke være en fullgod innfallsvinkel slik oppgaveteksten er formulert.

Tanken med drøftingsdelen av oppgaven er at kandidatene skal anvende denne oversikten for å diskutere hvilke faktorer de mener er sentrale i å forklare nedgangen i mellomstatlig krig siden 1950. Det rent deskriptive i form av å beskrive endringen er godt dekket i første del av kapittel 6 hos Grieco mfl. Også her vil det være den analytiske kvaliteten som må vektlegges. Dog vil det være grunn til å stille et krav om at dersom det gjøres konkrete empiriske observasjoner i diskusjonen, så bør disse selvsagt være korrekte. I så måte bør det nevnes at Grieco mfl. har et 45 sider langt kapittel 2, som er rent historisk beskrivende. Halve kapitlet retter seg mot den aktuelle tidsperioden. Kandidatene som velger en empirisk innfallsvinkel, bør ha mer enn nok stoff å trekke på derfra. Det er i denne sammenheng viktig å understreke at en empirisk besvarelse selvsagt ikke i seg selv har mindre verdi enn en mer teoretisk anlagt besvarelse.

Oppgave 2: Spørsmål (kortsvar) – besvar tre av alternativene

D: Hvilken rolle spiller normer i internasjonal politikk? Diskuter argumenter for og mot betydningen av normer gjerne med referanse til overordnede teoretiske tradisjoner.

Oppgaven legger opp til en selvstendig vurdering av om normer kan skape endring i internasjonal politikk, i form av en pro et contra diskusjon. Diskusjonen behøver ikke munne ut i en entydig konklusjon, men bør bestå av reflektert diskusjon av argument for og imot.

Tema er dekket ulike steder i pensum, blant annet i Griecos presentasjon av den konstruktivistiske tradisjonen, men besvarelsen vil kreve at kandidatene reflekterer omkring dette selv. Evne til egen refleksjon bør premieres. Selv om oppgaven ikke spør eksplisitt om en definisjon av normer, er det naturlig at besvarelsen innledes med dette. Om det ikke skjer bør det ikke straffes karaktermessig, men om det skjer bør det trekke i positiv retning i evalueringen.

Generelt sett kan normer påvirke internasjonal politikk ved å gi aktøren forståelse for hva slags oppførsel som anses mulig, korrekt og/eller ønskelig. En god besvarelse kan inneholde diskusjon av normer som konstituerende versus regulerende, og inneholde kritiske perspektiv på når normer kan skape endring (om det krev spesielle vilkår, for eksempel). Men vi bør ikke forvente stor analytisk dybde og systematikk.

Oppgaven bør også inneholde motargument, f.eks. at stater kun endrer oppførsel når det samsvarer med pre-eksisterende interesser. Dersom studenten kan vise til eksempler der normer har skapt endring bør det gi positiv uttelling.

E: Beskriv rollene til henholdsvis Ministerrådet, Parlamentet og Kommissjonen i EUs beslutningssystem. Hvem representerer disse tre organene i beslutningsprosessen?

Ministerrådet er det viktigste lov- og budsjettgivende organet – fram til Enhetsakten (i kraft 1987) var Rådet i praksis alene om denne rollen; siden den gang har Parlamentet fått gradvis større rolle.

Kommissjonen: I pensum vektlegges særlig Kommissjonens helt sentrale rolle når det gjelder å utarbeide og fremme forslag til vedtak i Parlamentet og Rådet. Kommissjonens bruk av forberedende ekspertkomiteer er også viktig for Kommissjonens rolle som det faglige tyngdepunkt i beslutningsprosessen. I fremstillingen av medbestemmelsesprosedyren trekkes også Kommissjonens rolle som mekler mellom Parlamentet og Rådet fram.

Parlamentet: Når det gjelder Parlamentet beskriver pensum den økende reelle innflytelse Parlamentet har fått i EUs beslutningsprosess. Fra å kun være et rådgivende og kontrollerende organ har Parlamentet nå reell vetorett i de saker som behandles i henhold til medbestemmelsesprosedyren. Også Parlamentets økte uformelle innflytelse trekkes fram i pensum. Parlamentet har også en kontrollerende rolle overfor Kommissjonen og en viss budsjettmessig innflytelse.

F: Hva er forskjellene på nasjonal rett og folkerett? Hva er konsekvensene av disse forskjellene for hvordan folkerettslige regler kan påvirke staters atferd overfor hverandre?

Forskjellene mellom nasjonal og internasjonal rett er diskutert i Grieco mfl. på sidene 154-55. Her er fire punkter angitt: (i) nasjonalt er borgerne underlagt alle landets lover, internasjonalt er statene kun bundet av de folkerettslige regler og traktater de selv signerer. Nasjonalt er det et omfattende apparat for å håndheve rettsregler. Internasjonalt finnes ingen overordnet institusjon med slik autoritet. (ii) Nasjonalt er det gjerne et hierarki som knytter rettsregler på ulike nivåer sammen, f.eks. grunnlov, lover, avledede forskrifter. Internasjonale er rettsreglene fragmentert. (iii) Nasjonalt vil tidligere domsslutninger gi presedens for senere domsslutninger. Også i internasjonale domstoler kan slik presedens påberopes, men det er intet krav eller tradisjon for at de med nødvendighet skal legges til

grunn for senere domsslutninger. (iv) Nasjonalt kan en tiltalt person ikke nekte å møte for retten. Internasjonalt har en stat ingen automatisk forpliktelse til å møte opp i internasjonale domstoler.

Resten av kapittel 5 i Grieco mfl. gir inntak til den siste delen av oppgaven. Her står kandidatene ganske fritt til å velge hvilke aspekter de vil vektlegge. Noen kan velge å illustrere begrensningene på betydningen av folkeretten, relativt til nasjonal rett, ved å fokusere på en institusjon, en domstol, eller en konflikt. Andre kan diskutere dette mer generelt, f.eks. ved å ta utgangspunkt i forbudet mot krig, som åpenbart er brutt ved flere anledninger. Gode kandidater vil kanskje spørre hva som alternativt ordner det internasjonale statssystemet og påpeke betydningen av maktressurser i så måte. Her må vi være åpne for ulike innfallsvinkler. Det er problematiseringen og diskusjonen i seg selv som er poenget.

G: Diskuter kort styrker og svakheter ved det realistiske og det liberale synet på betydningen av internasjonale institusjoner staters atferd overfor hverandre.

De ulike teoriretninger har ulik oppfatning av internasjonale organisasjoners betydning. Dette er innfallsvinkelen i kapittel 11 hos Hovi og Underdal, hvor et realistisk og et liberal-institusjonelt perspektiv diskuteres. Det er fullt mulig å besvare denne oppgaven på en fullgod måte utelukkende ved en slik teoretisk drøfting. Dette vil imidlertid forutsette både at beskrivelsen av de teoretiske perspektivene er lytefri og at drøftingen er stringent og avdekker viktige og relevante forskjeller mellom perspektivene.

Særlig to av punktene utlagt hos Hovi og Underdal synes å være et nødvendig innhold i en slik drøfting av den realistiske tilnærmingen:

- internasjonale organisasjoner har en viss betydning som redskap for mektige stater, men har liten 'politisk egenvekt' og derved liten selvstendig betydning,
- internasjonale organisasjoner er bare funksjonsdyktig så lenge dens viktigste medlemsland tilfører den ressurser og tilkjenner den myndighet, og at de bare gjør dette så lenge organisasjonen anses å tjene deres interesser (eller i alle fall ikke motarbeide disse).

Når det gjelder det liberal-institusjonelle perspektivet har de internasjonale organisasjonene en klarere egyptyngde. Hos Hovi og Underdal vektlegger særlig hvordan den tettere sammenvevingen av samfunn på tvers av landegrenser leder statene til å opprette funksjonelt definerte internasjonale organisasjoner som så inngår i et dynamisk samspill med de territorielt definerte statene. Dette leder i sin tur at det oppstår et gjensidig påvirkningsforhold mellom medlemsstater og organisasjoner.

Siden kandidatene har tilgang til alle hjelpemidler, kreves en diskusjon av styrker og svakheter. Dette kan også hodes på det teoretiske nivå, hvis kandidaten påpeker sviktende logikk, tvilsomme antakelser osv. Mest sannsynlig er det at denne vurderingen blir gjort opp mot empiriske observasjoner. Her må vi kunne godt alt fra referanser til generelle observasjoner om grad av konflikt, omfanget av internasjonalt samarbeid, betydningen av internasjonale institusjoner osv.

H: En utbredt antakelse i studiet av internasjonal politikk er at det internasjonale systemet er et anarki. Hva ligger i denne antakelsen? Beskriv kort noen konsekvenser som denne antakelsen kan ha for staters sikkerhetspolitikk.

Enklest forstås anarki som fravær av overordnet myndighet, blant annet i Grieco mfl. på side 11. På forelesningene er følgende sitat fra Barry Buzan utlagt: "The international political system is an anarchy, which is to say that its principal defining characteristic is the absence of overarching government. The principal defining feature of the states is their sovereignty ... If units are sovereign, their system of association must be anarchy, and if the system is anarchic,

its members must reject overarching government.” B. Buzan 1991. *People, States and Fear* N.Y.: Harvester Wheatsheaf.

Grieco vektlegger først og fremst begrepet i utleggingen av den realistiske tradisjonen (s.79), med ulike former for maktfordeling, samt de sikkerhetspolitiske konsekvensene for den enkelte stat i sin søken etter selvoppretholdelse. Essensen her at statene i utgangspunktet er overlatt til seg selv (self-help-system). Men en åpenbar konsekvens er tendensen til alliansedannelse. Empirisk knyttes begrepet til internasjonale konflikter (s. 222224). Claes, Hveem og Tranøy følger det samme sporet, men legger til utfordringene for internasjonalt samarbeid, hvor usikkerheten knyttet til andres fremtidige handlinger kan legge begrensninger på samarbeidet siden slikt samarbeid kan tenkes å styrke en fremtidig fiende. Dette er selvsagt også spørsmål som behandles i en rekke sammenhenger hos Hovi og Underdal. Besvarelsen skal være kortfattet så dersom studentene har en klar definisjon og nevner noen av de betraktninger som her er nevnt, bør det anses som en fullgod besvarelse.